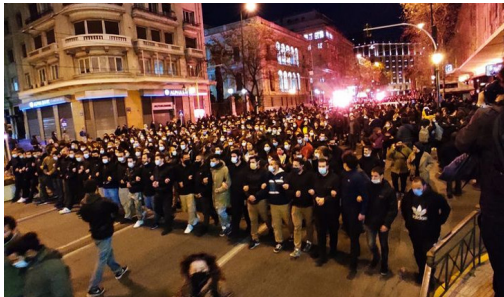


## Κώστας Παπαδάκης



Ο χρόνος που τελειώνει παραδίδει βαριές αποσκευές στον επόμενο όσον αφορά τον αγώνα για την υπεράσπιση των δημοκρατικών δικαιωμάτων και ελευθεριών. Αξίζει τον κόπο και επιβάλλεται μια ανασκόπηση – απολογισμός σε όσα συνέβησαν στην διάρκειά του, η συναγωγή συμπερασμάτων, ο προσανατολισμός και η εκπόνηση επιδιώξεων και διεκδικήσεων για τον επόμενο χρόνο.

Το 2021 ξεκίνησε σε συνθήκες απόλυτης καταστολής, ποινικοποίησης, διώξεων, προστίμων και θεσμικής αναβάθμισης του περιορισμού των δημοκρατικών ελευθεριών. Η βίαιη καταστολή της μεγάλης λαϊκής κοσμοπλημμύρας στην Λ. Αλεξάνδρας στις 07.10.2020 – ημέρα έκδοσης της απόφασης για τη Χ.Α, οι απαγορεύσεις των συναθροίσεων τις μέρες της 17 Νοέμβρη και, αργότερα, στις 06.12.2020, εκατοντάδες συλλήψεις, προσαγωγές, βίαιες διαλύσεις προσπαθειών συναθροίσεων, επιβολές προστίμων, παραπομπές και ποινικές και πειθαρχικές διώξεις αγωνιστών σε όλη την Ελλάδα που προσπάθησαν να διαδηλώσουν η ακόμα και γιατί εξέφρασαν άποψη εναντίον των απαγορεύσεων. Μια κυβέρνηση που δεν έκρυψε τις κατασταλτικές της προθέσεις από τους πρώτους μήνες που ανέλαβε την εξουσία, θεσπίζοντας το νόμο για την κατάργηση του Πανεπιστημιακού Ασύλου στη συνέχεια βρήκε απρόσμενο σύμμαχο την πανδημία, για να μπορέσει, με την επίκληση της αντιμετώπισής της, να απαγορεύσει την άσκηση συνταγματικών δικαιωμάτων και να υποβάλει τους πολίτες σε ένα καθεστώς ανοχής, πειθαρχίας και περιορισμού που έφτανε μέχρι και σε ακραία αντισυνταγματικά μέτρα, όπως η απαγόρευση ατομικής κυκλοφορίας στη διάρκεια της νύχτας, αλλά και η κατά κανόνα απαγόρευση κυκλοφορίας στη διάρκεια της ημέρας.

Η κυβέρνηση της ΝΔ, έχοντας την πεποίθηση ότι απέναντί της δεν αντιμετωπίζει έναν ανερχόμενο εκλογικό αντίπαλο (όπως η κυβέρνηση Σαμαρά το 2012-2015 είχε μπροστά της τον ΣΥΡΙΖΑ), αλλά, αντιθέτως, θεωρώντας ότι έχει πίσω της μια ηττημένη κυβέρνηση της «πρώτης φοράς», θεωρώντας ότι έτσι έχει νικήσει ολόκληρη την Αριστερά και ολόκληρη την κοινωνία, πίστεψε ότι η αίσθηση έλλειψης πολιτικής προοπτικής θα αποδυναμώσει τις κοινωνικές αντιστάσεις στον δρόμο και προχώρησε σε μία επέλαση της αστυνομοκρατίας

και της καταστολής, νομίζοντας ότι είναι παντοδύναμη για να νικήσει. Αλλά δεν ήταν έτσι.

– Οι φοιτητικές κινητοποιήσεις τον Ιανουάριο 2021 ενάντια στην ψήφιση του νόμου για την Πανεπιστημιακή Αστυνομία, που οριστικοποιήθηκε τελικά και δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ στις 17.02.2021 (ν. 4777/2021) δεν απέτρεψαν την ψήφισή του, αλλά έδειξαν την αποφασιστικότητα του φοιτητικού κινήματος **να μην επιτρέψει την πειθάρχηση των ΑΕΙ** και την κλιμάκωση της κατάργησης του Πανεπιστημιακού Ασύλου. Με μαζικές συγκεντρώσεις, που αφήφισαν τα χημικά, την αστυνομία, τα γκλομπ και τα δακρυγόνα, έκαναν αισθητή την παρουσία τους στην Αθήνα και στις άλλες Πανεπιστημιούπολεις και ήταν οι πρώτες που έθεσαν σε έμπρακτη αμφισβήτηση το ν. Χρυσοχοϊδής (ν. 4703/2020), που επίσης είχε ψηφιστεί εν μέσω συνθηκών πανδημίας (τότε που η κυβέρνηση νέκρωνε τις κοινωνικές αντιστάσεις με απαγορεύσεις, αλλά προωθούσε τις δικές της επιθέσεις μέσα κι έξω από την Βουλή).

– Την ίδια περίοδο ξεκινούσε **η απεργία πείνας του Δημήτρη Κουφοντίνα** με το αυτονόητο αίτημα της εφαρμογής του φωτογραφικού νόμου που έγινε γι' αυτόν, δηλαδή την επαναμεταγωγή του από τις αγροτικές φυλακές Κασσαβέτειας στις κλειστές φυλακές Κορυδαλλού, που η κυβέρνηση παραβίασε απροκάλυπτα, μετάγοντας στις φυλακές Δομοκού. Έμοιαζε με ένα καταδικασμένο, απονενομημένο διάβημα, καθώς φαινόταν αδιανόητο να έχει τύχη μια τόσο περιθωριακή πολιτική κίνηση σε συνθήκες που στην καθεστωτική καταστολή προστίθεται και η οικογενειακή αντεκδίκηση, κάτω από ένα ασφυκτικό έλεγχο πλύσης εγκεφάλου των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, όταν ακόμη και στοιχειώδης πολιτική και κινηματική έκφραση ετίθετο υπό απαγόρευση. Και όμως δεν ήταν.

Η απεργία πείνας του Δημήτρη Κουφοντίνα γνώρισε ένα εκπληκτικό κύμα συμπαράστασης μέσα κι έξω από την Ελλάδα, το οποίο σταδιακά συσείρωσε πολιτικές οργανώσεις, κινηματικές συλλογικότητες, ανένταχτους αγωνιστές, δικαιωματικές ενώσεις, υψηλού επιπέδου θεσμικούς φορείς και κόμματα και συγκρότησε μαζικές αντιστάσεις εκεί που κανείς δεν το περίμενε. Την αρχική αποτυχημένη προσπάθεια κάποιων δεκάδων συμπαραστατών να ανοίξουν πανώ σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα και να διαδηλώσουν για τον Δημήτρη Κουφοντίνα διαδέχθηκαν καθημερινές μαζικές συναθροίσεις δεκάδων χιλιάδων διαδηλωτών που απαίτησαν το αυτονόητο. Η «**Πρωτοβουλία Δικηγόρων και Νομικών**», αρχικά με συγκέντρωση διαμαρτυρίας εκατοντάδων δικηγόρων μπροστά στο Υπουργείο Δικαιοσύνης (24.02) και, στην συνέχεια, με μαζικές διαδηλώσεις στην Πλατεία Συντάγματος, που εξελίχθηκαν καθημερινά, στο διάστημα 27.02 έως και 04.03, κάθε μέρα όλο και περισσότεροι, χιλιάδες πλέον διαδηλωτές, πίσω από τα πανώ της, απαίτησαν την δικαίωση του απεργού πείνας. Παρά την άγρια καταστολή που υπέστη το ίδιο μπλοκ διαδηλωτών στις

05.03 και 06.03, η απαγόρευση δεν πέρασε. Ίσως σε αυτό συνέβαλε και η υπερφίαλη εκτόξευση βίας από την Αστυνομία εκείνο το Σαββατοκύριακο στις πλατείες, με προεξάρχουσα περίπτωση τον ξυλοδαρμό του νεολαίου **στην πλατεία Νέας Σμύρνης**, η οποία ξεσήκωσε ακόμα και όσους είχαν μείνει στα σπίτια τους, με αποτέλεσμα την επόμενη εβδομάδα, αρχής γενομένης από Δευτέρα 08.03, που υπήρχαν και δύο μεγάλες διαδηλώσεις για την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας, σε μια εκρηκτική περίοδο ανάδειξης των **γυναικοκτονιών**, των σεξουαλικών κακοποιήσεων, παρενοχλήσεων και, γενικότερα, του «me too», το κίνημα συμπαράστασης στον απεργό πείνας συναντήθηκε με τα κινήματα αντίστασης στην καταστολή στις γειτονίες, με μαζικές διαδηλώσεις σε όλες τις συνοικίες της Αθήνας το επόμενο Σαββατοκύριακο, αλλά και με το **κίνημα των γιατρών και των υγειονομικών**, που δίνει όλα αυτά τα χρόνια τη δική του μεγάλη μάχη με απεργίες και διαδηλώσεις ενάντια στις περικοπές στην δημόσια υγεία, την υποβάθμιση της, τον περιορισμό των προσλήψεων και τις ιδιωτικοποιήσεις, δίνοντας την πραγματική διάσταση της καταπολέμησης της πανδημίας απέναντι στα προσχήματα που επικαλείται η κυβέρνηση. Να σημειώσουμε εδώ και την μη ανανέωση της σύμβασης του **προέδρου των εργαζομένων του νοσοκομείου «Άγιος Σάββας» Κώστα Καταραχιά**, κορυφαία περίπτωση συνδικαλιστικής δίωξης που ξεσήκωσε τεράστιο κύμα συμπαράστασης και πέτυχε τελικά τη μονιμοποίησή του στο ΕΣΥ.

Επανερχόμενοι, δεν είναι υπερβολή εάν ισχυριστεί κάποιος ότι τον Μάρτιο 2021 οι δυνάμεις του κινήματος κατάφεραν **να αποκαταστήσουν το δικαίωμα στην διαδήλωση**, παρά τις κυβερνητικές απαγορεύσεις. Όσο για την απεργία πείνας του Δημήτρη Κουφοντίνα, η αδιαλλαξία της κυβέρνησης και η αδιαφορία της απέναντι στο ενδεχόμενο να υπάρξει για πρώτη φορά στη χώρα αυτή νεκρός απεργός πείνας υποχρέωσε τον ίδιο, λαμβάνοντας υπόψη και την έκκληση πολλών συμπαράστατών του, να τη διακόψει, είναι όμως προφανές ότι, όσο κι αν το αίτημα του δεν έγινε δεκτό, εκείνος και το κίνημα συμπαράστασης του υπήρξαν οι πολιτικοί νικητές της αναμέτρησης αυτής.

– Οι συλλήψεις στις διαδηλώσεις στη Νέα Σμύρνη για την καταγγελία της αστυνομοκρατίας ανέδειξαν πέρα από μια ακόμα **αστυνομική σκευωρία** σε βάρος αθώων και νέα κεφάλαια στην αστυνομική αυθαιρεσία και βία. Τόσο οι **παρακολουθήσεις τηλεφωνικών συνδιαλέξεων** για λόγους εθνικής ασφάλειας με αδιαφανές σκεπτικό και η παραγωγή υποκειμενικά ερμηνεύσιμου αποδεικτικού υλικού μέσα από αυτές για την ποινικοποίηση της συμπεριφοράς των παρακολουθούμενων (γίνεται λόγος για 12.000 περίπου εισαγγελικές διατάξεις κατ'έτος, οι οποίες νομιμοποιούν την καταγραφή τηλεφωνικών συνομιλιών), κυρίως όμως η **καταγγελία για βασανιστήρια** εκ μέρους συλληφθέντων την ημέρα εκείνη, δημιούργησε αίσθηση και ανέτρεψε την συντονισμένη προσπάθεια αστυνομικών και ΜΜΕ,

που με την καθημερινή παρουσία συνδικαλιστών της Ελληνικής Αστυνομίας επιχειρούν μεθοδευμένα την ηρωοποίηση των αστυνομικών στην κοινή γνώμη, να αντιστρέψει την εικόνα. Η καταγγελία για βασανιστήρια σε βάρος κρατουμένων και η μήνυση που υποβλήθηκε ανέδειξαν ένα μεγάλο κύμα δημοσιοποίησης και έθεσαν επιτακτικά την απαίτηση στην κοινωνία να συγκροτήσει ένα κίνημα αποκαλύψεων τύπου «me too» και στον χώρο των αστυνομικών βασανιστηρίων από ανθρώπους οι οποίοι έχουν κακοποιηθεί κατά τη διάρκεια σύλληψης, προσαγωγής ή κράτησης τους, να αναδειχθεί η πρακτική αυτή και επιτέλους να σταματήσει. Παρά τις οργανωτικές αδυναμίες για την διεξαγωγή μαζικών εκδηλώσεων **το ζήτημα φυσικά παραμένει ανοιχτό**, όχι μόνο διότι εκκρεμεί η δικαστική διερεύνηση της σχετικής μήνυσης, αλλά γιατί δεν έχει ακόμα διαγράψει τον κύκλο ανάπτυξής του.

- Παρά την αδυναμία της να πειθαρχήσει την κοινωνία, η κυβέρνηση προχώρησε ακάθεκτη στην αξιοποίηση της κοινοβουλευτικής της πλειοψηφίας για τη θεσμική της επέλαση ενάντια στα δικαιώματα και τις ελευθερίες, περνώντας, μετά τα περιβαλλοντικά και εκπαιδευτικά, θεσμικά της νομοθετήματα και το νόμο για τις συναθροίσεις, **στο νομοσχέδιο Χατζηδάκη**, με την ρευστοποίηση των ατομικών εργασιακών σχέσεων, την κατάργηση στην πράξη του οκταώρου και την καθιέρωση δυνατότητας απλήρωτων υπερωριών, τον περιορισμό των δικαιωμάτων στην απεργία και στη σωματειακή οργάνωση κλπ. Παρά τις μαζικότερες και τεράστιες διαδηλώσεις σε όλη την χώρα, ο νόμος, όπως ήταν φυσικό, πέρασε, αλλά για την ώρα έχει περάσει μόνο από την Βουλή. Η κυβέρνηση τον προστατεύει πώς και πώς, με συνεχείς προσφυγές στα Δικαστήρια για κήρυξη παράνομων και καταχρηστικών απεργιών, όμως περιέργως όχι πάντοτε με επιτυχία, αλλά εναπόκειται στο εργατικό κίνημα το αν θα μπορέσει να τον αχρηστεύσει στην πράξη, όπως πολλούς άλλους, έχοντας πάντα κατά νου το παλιό σύνθημα των αγωνιστών της Αριστεράς ότι **«οι νόμοι καταργούνται στο πεζοδρόμιο»**.

Τρανή απόδειξη οι απρόσμενοι, μαζικοί και ενωτικοί αγώνες των εργαζομένων διανομέων της **e-food** και αργότερα της **Cosco**, που **νίκησαν** τον Σεπτέμβρη και το Νοέμβρη αντίστοιχα, απέναντι σε **παντοδύναμους εργοδοτικά και οικονομικά αντιπάλους** και οι πρώτοι απέτρεψαν τον εκβιασμό της απόλυσης εάν δεν δεχθούν μπλοκ παροχής υπηρεσιών (δηλαδή να παραστήσουν τους... επαγγελματίες για να μειωθεί το κόστος της εργοδοσίας), οι δε δεύτεροι την βελτίωση του ωραρίου, την κατάργηση των 12ωρων, την εξάωρη βάρδια, τη σύσταση επιτροπής υγιεινής και ασφάλειας με συμμετοχή εργαζομένων και τη σύναψη Σ.Σ.Ε.

- Στο μέτωπο του αντιφασιστικού κινήματος και της καταδίκης της Χρυσής Αυγής, η

**απροθυμία της κυβέρνησης να συμμορφωθεί ουσιαστικά στο περιεχόμενο της καταδικαστικής απόφασης** καταγγέλλθηκε επανειλημμένα και ανέδειξε τις ολιγωρίες σχετικά με την προώθηση της δυνατότητας εκτέλεσης του Ευρωπαϊκού Εντάλματος Σύλληψης για τον Γιάννη Λαγό και την ανεύρεση του δήθεν δραπετή στο εξωτερικό, Χρήστου Παππά, την απροθυμία μέχρι και σήμερα της κυβέρνησης, αλλά, δυστυχώς, και την ολιγωρία όλων των κομμάτων της αντιπολίτευσης να μεριμνήσουν για την θέσπιση διάταξης καταβολής αποζημίωσης στα θύματα της Χρυσής Αυγής και στις οικογένειες τους για τον δικαστικό αγώνα που διεξήγαγαν και γι' αυτόν που έχουν μπροστά τους. Την τροποποίηση του εκλογικού νόμου, με αντικείμενο όχι την απαγόρευση συμμετοχής σε προσεχείς βουλευτικές εκλογές όσων έχουν καταδικαστεί για εγκληματική οργάνωση, αλλά απλώς και μόνο την απαγόρευση να κατέχουν θέσης επικεφαλής. Ουσιαστικά δηλαδή την πλήρη παροχή δικαιωμάτων «εκλέγεσθαι» στους κατάδικους ακόμα και για την διεύθυνση της Χρυσής Αυγής. Την πλήρη ανοχή της λειτουργίας γραφείων, εφημερίδων, ιστοσελίδων της Χρυσής Αυγής, έως ότου οι ίδιοι τα έκλεισαν εξαιτίας οικονομικών αδυναμιών, πράγμα αδιανόητο με την καταδίκη τους με το σκεπτικό ότι πρόκειται για εγκληματική οργάνωση.

Όπως είναι προφανές, όλα αυτά, σε συνδυασμό και με την κυβερνητική πολιτική, η οποία ουσιαστικά εγκατέστησε στην δική της πολιτική ατζέντα τον ρατσιστικό και ακροδεξιό λόγω της Χρυσής Αυγής, διασπείροντάς τον εκεί που την συμφέρει (π.χ. τόποι άφιξης και διαμονής προσφύγων, σύνορα κλπ), **ενθάρρυνε τα υπολείμματα της Χρυσής Αυγής** και τους μιμητές τους και οδήγησαν σε συγκρότηση νέων ταγμάτων εφόδου, με αποκορύφωμα τα επεισόδια στη Σταυρούπολη και Ηλιούπολη Θεσσαλονίκης, Νέο Ηράκλειο Αττικής κλπ.

Αποτελεί όμως ιδιαίτερα ελπιδοφόρο μήνυμα ότι ύστερα από καταγγελίες Συνηγόρων Πολιτικής Αγωγής στην Δίκη Χ.Α. στις αρχές Οκτωβρίου 2021 και μετά τα παραπάνω επεισόδια, ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου διέταξε τις κατά τόπους Εισαγγελίες και Αστυνομία να μη εξαντλείται σε μεμονωμένες προσαγωγές και συλλήψεις, αλλά να διερευνά την ύπαρξη και **δράση εγκληματικής οργάνωσης**, όπως από σωρεία στοιχείων φαίνεται να προκύπτει.

Την ίδια χρονική περίοδο, ένα μέρος του δικαστικού σώματος δεν δίσταζε **να αποφυλακίσει τον Πυρηνάρχη της Νίκαιας** και οργανωτή της δολοφονίας Φύσσα, που ήταν ο 3ος από τους 40 καταδικασμένους σε ποινή φυλάκισης χωρίς ανασταλτικό αποτέλεσμα κατηγορούμενος για την υπόθεση Χ.Α. που αποφυλακίστηκε. Το γεγονός ότι τρεις μόνο τέτοιες αιτήσεις αναστολής έγιναν δεκτές, επί συνόλου 32 που εκδικάστηκαν μέχρι σήμερα, ασφαλώς δείχνει ότι παρά τη συντηρητική της παράδοση, η πλειοψηφία των Εφετών Αθήνας δεν είναι διατεθειμένη να νομιμοποιήσει και να ξεπλύνει τη δράση τους, δεν παύει όμως η

αποφυλάκιση Πατέλη να είναι προκλητική. Άλλωστε και πάλι μετά την κοινωνική και πολιτική κατακραυγή, ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου άσκησε αναίρεση κατά της απόφασης αυτής, η οποία εκδικάστηκε και αναμένεται τις επόμενες ημέρες η έκδοση απόφασης.

– Στο προσφυγικό, η εξάντληση της αντοχής των τοπικών κοινωνιών στα νησιά και στα σύνορα, σε συνδυασμό με την δράση των παραστρατιωτικών σωμάτων, δημιούργησε στην κυβέρνηση την αίσθηση επίσης ενός πεδίου υπεροχής. Δυστυχώς γι' αυτήν, η **πρακτική των επαναπροωθήσεων** αποκαλύφθηκε τόσο στο Συμβούλιο της Ευρώπης, όσο και από την επιτόπια επίσκεψη Ευρωβουλευτριάς στην Σάμο με την συνδρομή ηρωικού δικηγόρου ο οποίος, παρακάμπτοντας τους μηχανισμούς συσκότισης της αλήθειας, μπόρεσε να την αναδείξει, ενώ ο Μητσοτάκης άκουσε μπροστά του μια Ολλανδή δημοσιογράφο στη χώρα μας να τον αποκαλεί ψεύτη σχετικά με το θέμα. Οι αυτοκτονίες, οι θάνατοι και τα περιστατικά COVID ανέδειξαν τις άθλιες συνθήκες διαβίωσης στα στρατόπεδα συγκέντρωσης που αποκαλούνται, κατ' ευφημισμόν, δομές φιλοξενίας, ενώ η λήξη των προγραμμάτων στέγασης και η δυσχέραση, με κάθε τρόπο, της ένταξης των προσφύγων στο κοινωνικό σύνολο και τις δομές της χώρας, εξακολουθούν να συντηρούν ένα σοβαρό πρόβλημα που, παρά την αριθμητική μείωση των προσφύγων σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια, δημιουργεί την ανάγκη μεγαλύτερης στράτευσης, συντονισμού και συσπείρωσης. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ποτέ ότι ο ρατσισμός, η ανοχή των δυσμενών διακρίσεων και η αντιπροσφυγική υστερία αποτελούν βούτυρο στο ψωμί του παρακράτους και της φασιστικής απειλής. Ενώ οι πνιγμοί σε θαλάσσια ατυχήματα και ναυάγια (μόνο στο τελευταίο δεκαήμερο είχαμε 30 νεκρούς στο Αιγαίο) αποτελούν άλλη μία εκδοχή του **εγκλήματος των κλειστών συνόρων**.

– Αποκορύφωμα σύνθεσης αστυνομικής βίας, ρατσιστικού εγκλήματος και κάλυψης και των δύο από την κυβέρνηση υπήρξε η **δολοφονία του Νίκου Σαμπάνη**. Πολυάριθμη ομάδα δικυκλιστών αστυνομικών πυροβόλησε επανειλημμένα ένα αυτοκίνητο εναντίον άοπλων επιβατών, τους οποίους καταδίωκαν για πολλά χιλιόμετρα στο κέντρο της Αθήνας για κλοπή, σκότωσαν έναν και τραυμάτισαν άλλον έναν. Στη συνέχεια οι δράστες αστυνομικοί έτυχαν καθολικής συμπαράστασης από τους συναδέλφους τους που κατέκλυσαν τα δικαστήρια του Πειραιά, ενώ η πρόσβαση διαδηλωτών που κατήγγειλαν την αστυνομική βία εμποδίστηκε, τον ίδιο **τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης**, ο οποίος όχι μόνο επισκέφθηκε στο κελί τους κρατούμενους αστυνομικούς, αλλά έκανε και **δηλώσεις συμπαράστασης προς αυτούς**, και στη συνέχεια έλαβε πειθαρχικά μέτρα εναντίον εκείνων που είχαν ζητήσει να σταματήσει η καταδίωξη, δίνοντας το μήνυμα ξεκάθαρα με ποιον συμπαρατάσσεται. Δεν είναι τυχαίο ότι, όπως αποκαλύφθηκε τις ημέρες αυτές, η αστυνομία, στα πλαίσια πάντα της

προανακριτικής της αρμοδιότητας, μερίμνησε για την εξαφάνιση του σημαντικότερου πειστηρίου του εγκλήματος, δηλαδή του αυτοκινήτου των δραστών, εξαλείφοντας την δυνατότητα επισκόπησης του, διαπίστωσης του αριθμού των πυροβολισμών που είχε δεχθεί, των σημείων πυροβολισμού και λοιπών ευρημάτων.

- Η συμπλήρωση χρόνου από την θέσπιση και θέση σε ισχύ του ν. 4703/2020 περί απαγόρευσης συναθροίσεως, του Π.Δ. 81/2020, αλλά και του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Συναθροίσεων, κατέγραψε την **πλήρη αχρήστευση του νόμου αυτού**, καθώς από τις χιλιάδες διαδηλώσεις οι οποίες διοργανώθηκαν κατά την διάρκεια ισχύος του, ελάχιστες είναι εκείνες για τις οποίες οι διοργανωτές συμμορφώθηκαν δηλώνοντας τις εκ των προτέρων, ορίζοντας υπεύθυνο, ΑΦΜ κλπ. Ένας ακόμα νόμος έμεινε στα χαρτιά και το μοναδικό απομεινάρι του είναι η αυταρχική παρουσία των αστυνομικών της ΟΔΟΣ και των ΜΑΤ παράλληλα στους διαδηλωτές, για να εξασφαλίσουν το εύρος ορισμένων λωρίδων κυκλοφορίας.

- Τον Σεπτέμβριο 2021 τα Πανεπιστήμια λειτούργησαν ξανά, αλλά **η πανεπιστημιακή αστυνομία**, παρά τις προβλέψεις του νόμου, **δεν εγκαταστάθηκε ποτέ εκεί**. Προφανώς η αποφασιστικότητα του φοιτητικού κινήματος, αλλά και ενός ιδιαίτερα σεβαστού κινήματος πανεπιστημιακών, που συγκρότησε και αποτύπωσε με πολλούς τρόπους, ατομικά και συλλογικά, την αντίθεση του στην μετατροπή του πανεπιστημίου σε χώρο ένοπλου αστυνομικού ελέγχου, έπαιξε τον ρόλο της.

- Οι εκλογές των δικηγορικών συλλόγων επεφύλασσαν μια **μεγάλη ανάσα για την κοινωνία**, καθώς τα θριαμβευτικά αποτελέσματα του Θανάση Καμπαγιάννη και της Εναλλακτικής Παρέμβασης Δικηγόρων Αθήνας όχι μόνο κατέγραψαν ένα ιστορικό υψηλό που συναγωνίζεται επιδόσεις κυρίαρχων παρατάξεων στον χώρο, αλλά κυρίως δικαίωσαν τον σταθερό αγωνιστικό και αντισυστημικό προσανατολισμό ενός πολυάριθμου κινήματος δικηγόρων που συναντήθηκε συχνά με την κοινωνία στις παραπάνω πρωτοβουλίες και κινηματικές δράσεις και εξέφρασε με τον δικό του τρόπο πώς πρέπει να είναι η δικηγορία και οι δικηγορικοί σύλλογοι. Ανάλογα αποτελέσματα υπήρξαν και σε άλλες πόλεις, ιδίως στην Θεσσαλονίκη.

- Η Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων, παρά τα χτυπήματα κάτω από την μέση που δέχθηκε για άλλη μια φορά η ηγεσία της από τα απομεινάρια του δικαστικού συνδικαλιστικού μεσαίωνα την περίοδο της απεργίας πείνας Κουφοντίνα, επειδή πήρε θέση υπερασπίζοντας τα αυτονόητα, εξακολουθεί αλώβητη τον αγωνιστικό της προσανατολισμό, και είχε τη γενναιότητα, το Νοέμβρη 2021, να διοργανώσει εκδήλωση και συναυλία τιμής για την

επέτειο του Πολυτεχνείου, όπου ξεχώρισε ο σπάνια **αυτοκριτικός λόγος του Προέδρου της** για την στάση του δικαστικού σώματος, και ιδίως εκπροσώπων των ανωτάτων Κλιμακίων του **την περίοδο της δικτατορίας**. Την ίδια περίοδο πέτυχε να αποσυρθεί τροπολογία «**αξιολόγησης**» των δικαστών που είχε σκοπό να ανοίξει τον δρόμο για το φακέλλωμα και την κατάργηση της ισοβιότητας.

– Η επαναλειτουργία των δικαστηρίων, όπως ήταν επόμενο, έφερε στο προσκήνιο δίκες για διώξεις που εκκρεμούσαν από την περίοδο των κινητοποιήσεων κατά των πλειστηριασμών, αλλά και πολλές δίκες σχετικές με συλλήψεις και διώξεις αγωνιστών τον Νοέμβρη και Δεκέμβρη 2020. Η διεξαγωγή αυτών των δικών μέχρι τώρα δεν έχει καταγράψει **καμία καταδίκη αγωνιστή**, καθώς τα αποτελέσματα είναι είτε αθωωτικά είτε αναβλητικά, είτε ακυρώνουν κατηγορητήρια, καταδεικνύοντας την αυθαιρεσία τους και την έλλειψη στοιχείων, είτε γκρεμίζουν θεαματικά σκευωρίες (π.χ. πανηγυρική αθώωση δίκη Ρουβίκωνα). Παράλληλα, δύο σημαντικές δίκες διαρκείας που εξακολουθούν να εξελίσσονται έχουν αρχίσει καταγράφοντας διαφορετικές όψεις της αστυνομικής αυθαιρεσίας, που άλλοτε μόνη και άλλοτε με τη συνεργασία του κοινωνικού ρατσισμού οδηγεί σε εγκλήματα. Αναφέρομαι στη δίκη για τη δολοφονία Ζακ Κωστόπουλου, αλλά και αυτήν της οικογένειας Κατή για όσα έγιναν στα Σεπόλια στις 17.11.2020. Οι σφοδρές επιθέσεις της κυβέρνησης και όλων των φορέων του μπλοκ της αστικής εξουσίας στα δημοκρατικά δικαιώματα και τις ελευθερίες συνέβαλε στη συνειδητοποίηση από ευρύτερα τμήματα της κοινωνίας ότι αποτελεί προτεραιότητα η οργάνωση των αντιστάσεων στις επιθέσεις αυτές.

Ανάμεσα στα άλλα, ξεχώρισε **η συγκρότηση τριών δικαιωματικών οργανώσεων** την χρονιά που πέρασε:

**α) Η «Πρωτοβουλία Νομικών και Δικηγόρων»**, βγαλμένη κυριολεκτικά μέσα από το πεδίο της μάχης για την απεργία πείνας του Δημήτρη Κουφοντίνα και με τρόποιο την ανάκτηση του δικαιώματος των διαδηλώσεων, τη σύνθεση και τη συγκρότηση ενός ολόκληρου κινήματος του οποίου κέρδισε τον σεβασμό και την καταξίωση.

**β) Το «Δίκτυο για την Υπεράσπιση των Δημοκρατικών Δικαιωμάτων και Ελευθεριών»**, συγκροτημένο κυρίως από πανεπιστημιακούς αλλά και συνδικαλιστές, διανοούμενους κλπ, με ιδιαίτερα εύστοχες αναρτήσεις, παρεμβάσεις, συνεντεύξεις και εκδηλώσεις.

**γ) Η «Κίνηση για τις Ελευθερίες, τα Δημοκρατικά Δικαιώματα και την Αλληλεγγύη» (ΚΕΔΔΑ)**, με πανελλαδική δικτύωση και εκπροσώπηση ανθρώπων του αγωνιζόμενου

κινήματος, συνδικαλιστικού και πολιτικού, και με ιδιαίτερα πλούσια δραστηριότητα σε εκδηλώσεις, κινητοποιήσεις συμπαραστάσης στα δικαστήρια κλπ στους λίγους μήνες της ύπαρξής της.

Οι οργανώσεις αυτές, μαζί με άλλες που προϋπήρχαν και που έχουν καταγράψει από χρόνια την θεματική τους (**Κ.Ε.Ε.Ρ.Φ.Α.**, ΣΥ.ΠΡΟ.ΜΕ., Αντιφασιστικός Συντονισμός, Πρωτοβουλία για τα δικαιώματα των κρατουμένων, Δίκτυο για τα πολιτικά και κοινωνικά δικαιώματα κλπ), προχώρησαν και στο πρώτο κοινό βήμα δράσης τους, που ήταν η διοργάνωση διαδήλωσης στο Υπουργείο ΠΡΟ.ΠΟ. για την εξασφάλιση της πραγματοποίησης της διαδήλωσης του Πολυτεχνείου, η οποία στέφθηκε με επιτυχία. Είναι αναγκαίο να συντονίσουν τα βήματα τους σε μόνιμη βάση στο μέλλον, να συνθέσουν και να αναβαθμίσουν τους στόχους τους, γιατί έτσι θα βοηθήσουν ουσιαστικά στην ανατροπή των συσχετισμών και την ανάκτηση όσων προσπαθεί η κυβέρνηση να καταργήσει.

- Η χρονιά όμως παραδίδει και άλλες εκκρεμότητες στην επόμενη. Οι «Θεματοφύλακες του Συντάγματος» αποτελούν μια απροκάλυπτα τρομοκρατική - εγκληματική φασιστική οργάνωση, η οποία λειτουργεί με σωρεία στοιχείων δομής και στόχο την τρομοκρατία του πληθυσμού, αντιμετωπίζοντας μέχρι τώρα την απάθεια της αστυνομίας και της κυβέρνησης, που φυσικά αντιλαμβάνονται με την λέξη «τρομοκρατία» μόνο ό,τι υπάρχει στον αριστερό - αντικαπιταλιστικό χώρο. Λειτουργούν με προμετωπίδα «το κίνημα των αντιεμβολιαστών», το οποίο η κυβέρνηση συνειδητά με πολλούς τρόπους έχει παραγάγει, διότι την βολεύει να κατασκευάζει την αντιπολίτευση που επιθυμεί και τον αντίπαλο απέναντι στον οποίο κυριαρχεί. Η πολιτική ηγεμονία και στόχευση του χώρου αυτού είναι σαφέστατη και διαλύει κάθε περιθώριο αυταπάτης ορισμένων αριστερών, μονίμων τροφίμων των ακροδεξιών και λαϊκιστικών συναθροίσεων, κυρίως όμως επιδιώκει να επαναφέρει στην κοινωνία την πρακτική των ταγμάτων εφόδου της Χρυσής Αυγής, και γι' αυτό δεν πρέπει να μείνει αναπάντητη. Ανεξάρτητα από τις επιφυλάξεις που μπορεί οποιοσδήποτε να έχει για τον εμβολιασμό, ανεξάρτητα από την αντίθεση, που είναι προφανώς πλήρης και καθολική, στην κυβερνητική πολιτική, η αντίθεση στην φασιστική εκτροπή που αυτήν την φορά εκδηλώνεται με το «αντισυστημικό» πρόσωπο των δήθεν αντιεμβολιαστών πρέπει να είναι απόλυτη.

Τα παραπάνω αποτελούν μερικές από τις αποσκευές που παραλαμβάνει η καινούργια χρονιά από την προηγούμενη. Ο απολογισμός δείχνει εκκρεμότητες, αλλά δείχνει και νίκες. Νίκες που έχουν ιδιαίτερη αξία, καθώς δεν υπάκουσαν σε οποιονδήποτε πολιτικό ή κομματικό σχεδιασμό, δεν αποτέλεσαν ασκήσεις επαναστατικής γυμναστικής και κυρίως γιατί δεν επενδύθηκαν σε πολιτικές και εκλογικές αυταπάτες. Η εξάρτηση άλλωστε οποιουδήποτε κοινωνικού αγώνα από την μελλοντική εκλογική του επένδυση δεν έχει μεγάλες διαφορές

από την προσδοκία των χριστιανών για την Δευτέρα Παρουσία ή κάποιων άλλων για την «λαϊκή εξουσία».

Ακόμα, η άποψη ότι *«Η υπεράσπιση των δημοκρατικών κατακτήσεων αποτελεί στόχο του κινήματος, όχι όμως ως αυτοσκοπό αλλά ως βήμα και μέσο για την επαναστατική ανατροπή του καπιταλιστικού συστήματος»* δεν με βρίσκει καθόλου σύμφωνο. Θα ήθελα πολύ την ανατροπή αυτή και την υπηρετώ (έτσι τουλάχιστον νομίζω) για πολλά χρόνια. Αλλά ακόμα και για όσους δεν πιστεύουν η δεν αποζητούν την επαναστατική ανατροπή, η κατάκτηση και η υπεράσπιση δικαιωμάτων και ελευθεριών βελτιώνει (όπως η αύξηση στο μεροκάματο και τη σύνταξη και άλλα πολλά) τη σημερινή τους ζωή χωρίς την αναμονή των μετασχηματισμών η την εξάρτηση των διεκδικήσεων από συνολικές πλατφόρμες – πακέτα που απλά εμποδίζουν την κυριαρχία του μικροσεχταρισμού στο κίνημα διασπούν και ματαιώνουν την ενότητα και τον αγώνα. Αρα είναι και αυτοσκοπός και φυσικά και δεν θα εξαρτήσουμε τον αγώνα από συνολικότερες διεκδικήσεις για να κατακτήσουμε τα δικαιώματά μας. Ο αγώνας για το σήμερα έχει πάντα την αξία του και οι μικρές νίκες διαμορφώνουν το αντικειμενικό και υποκειμενικό έδαφος για την ανατροπή των συσχετισμών, αλλά και την αυτοπεποίθηση που απαιτείται για τις μεγάλες.

Στον αντίποδα του σεχταρισμού υπάρχει η ηττοπάθεια. Ορισμένες απόψεις που γράφονται τελευταία περί *«συντηρητικοποίησης της ελληνικής κοινωνίας και ήττες του λαϊκού κινήματος»* μεγαλοποιούν και γενικεύουν όψεις της κοινωνικής και πολιτικής ζωής και εμφανίζουν ως δεδομένο αποτέλεσμα τις υπαρκτές επιδιώξεις και προθέσεις των φορέων της αστικής εξουσίας. Και έχει αξία η ανασκευή τους, γιατί σπέρνουν άδικα την απογοήτευση και συμβάλλουν στην αποστράτευση και στον αποπροσανατολισμό. Ήττα υπάρχει όταν υπάρχει μάχη, και μάχη υπάρχει όταν υπάρχουν αντίπαλοι με προσανατολισμό, συνειδητοποίηση της αντιπαλότητας και συγκεκριμένη στόχευση από την μάχη που δίνεται. Ήττα του λαϊκού κινήματος για παράδειγμα υπήρξε στον Εμφύλιο 1946-1949. Ήταν όμως ήττα σε μια μάχη συνειδητή που αποσκοπούσε στην κατάληψη της εξουσίας (τίποτα λιγότερο) και ηττήθηκε επειδή ο αντίπαλος ήταν στρατιωτικά ισχυρότερος και ουσιαστικά πάλευε μαζί με τους Εγγλέζους και, αργότερα, με τους Αμερικάνους. Και κυρίως γιατί η ήττα ξεκινούσε από τον Λίβανο και την Καζέρτα. Οι πολιτικές εξελίξεις της περιόδου 2012 – 2019 δεν περιέχουν καμία ήττα, γιατί πολύ απλά δεν υπήρξε πολιτική σύγκρουση, παρά μόνο εκλογική. Από την στιγμή που το αντιμνημονιακό κίνημα επέλεξε, αντί να στηρίξει αντικαπιταλιστικά πολιτικά προγράμματα *«για την επαναστατική ανατροπή του καπιταλιστικού συστήματος»* να επενδύσει τις πολιτικές του προσδοκίες στο εκλογικό εγχείρημα του ΣΥΡΙΖΑ και προτίμησε την ανάθεση, την παραίτηση και την υποταγή, απότοκη της οποίας ήταν και η ανοχή στην πολιτική στροφή του ΣΥΡΙΖΑ πριν και μετά το καλοκαίρι

2015, που οδήγησε σε εξευτελισμό την Αριστερά και την πολυσήμαντη φθορά της μέσα από την άσκηση της διακυβέρνησης, επέλεξε να μην δώσει μάχη ανατροπής, αλλά να την αναθέσει σε εκείνους που τον έπεισαν ότι είναι εκλογικά ικανότεροι. Σήμερα φαίνεται καθαρά πως ούτε και για αυτό δεν είναι άξιοι.

Αλλά το κίνημα, ο κόσμος της Αριστεράς, ακόμα και αυτοί που αποτέλεσαν την εκλογική βάση του ΣΥΡΙΖΑ και φυσικά και της υπόλοιπης, ο κόσμος του κινήματος και των κοινωνικών αντιστάσεων, ούτε σταμάτησε να αγωνίζεται, ούτε ηττήθηκε, ούτε συντηρητικοποιήθηκε. Έδωσε μάχες για την καταδίκη της Χρυσής Αυγής, το προσφυγικό, για τα εργασιακά, την δημόσια υγεία, τις διαδηλώσεις, και εξακολουθεί να τις δίνει κάτω από δυσμενέστερες πολιτικές συνθήκες και χωρίς καμία ελπίδα πολιτικής ή εκλογικής αλλαγής, άμεσης τουλάχιστον, αφού κανένα από τα υπάρχοντα μορφώματα, κοινωνικά και εξωκοινοβουλευτικά, δεν έχουν πείσει ότι είναι σε θέση να κάνουν το οποιοδήποτε βήμα προς την κατεύθυνση αυτή. Αλλά αυτό δεν στερεί την αξία τους, αντίθετα την αναβαθμίζει και διαμορφώνει υποθήκες σοβαρές για το μέλλον τις οποίες οφείλουμε να υπηρετήσουμε. Ακόμα, κριτήριο για τη συντηρητικοποίηση δεν είναι μόνο η ψήφος (που είναι πάντα περιστασιακή και καταγράφει συσχετισμούς μόνο στο εκλογικό σώμα και όχι στο σύνολο της κοινωνίας), αλλά η καθημερινή κοινωνική και πολιτική συμπεριφορά. Και παρά τις προσπάθειές τους, ούτε φασιστικό ούτε ρατσιστικό κίνημα υπάρχει, ούτε κίνημα στήριξης της αστυνομικής βίας. Γιατί υπάρχουν όλα τα άλλα που περιγράφηκαν παραπάνω που συγκροτούν δύναμη ικανή πράγματι «για την επαναστατική ανατροπή» εδώ και τώρα, αλλά τουλάχιστον για την αποτροπή της συντηρητικοποίησης και της ήττας. Και όταν εμφανίζουν τα δεδομένα ως αποτελέσματα στην ουσία τα ενισχύουμε και την υποτιμάμε.

Συνοψίζοντας, θεωρώ ότι η εμπειρία από τον απολογισμό του 2021 οδηγεί στην ανάγκη εκπόνησης επιδιώξεων και διεκδικήσεων οι οποίες θα αποκαθιστούν τα δημοκρατικά δικαιώματα και τις ελευθερίες και θα περιορίζουν τις μήτρες που τα στερούν και τα υπονομεύουν. Πέρα από την αυτονόητη συμπαράσταση στα θύματα της αστυνομικής και κρατικής καταστολής, την υπεράσπιση του δικαιώματος στις διαδηλώσεις, την αποτροπή της λειτουργίας πανεπιστημιακής αστυνομίας, την ανάκτηση του Πανεπιστημιακού Ασύλου, την κατάργηση του νόμου Χρυσοχοΐδη, του νόμου Κεραμέως και την αχρήστευση του νόμου Χατζηδάκη πιστεύω ότι η εμπειρία από όσα προαναφέρθηκαν σε συνδυασμό με τη συνολική εμπειρία της αστυνομικής καταστολής και αυθαιρεσίας υπαγορεύει τη διεκδίκηση αιτημάτων που να αποδυναμώνουν την αστυνομική αυθαιρεσία και να αποκαθιστούν τη διαφάνεια και την άσκηση των υπερασπιστικών δικαιωμάτων στα θύματα της καταστολής. Τέτοια είναι :

## - Αφαίρεση προανακριτικής εξουσίας από αστυνομία

Πρόκειται για ένα παλιό αίτημα της προοδευτικής νομικής διανόησης που ζητά να περιορίζονται οι αστυνομικές δυνάμεις στις επιχειρησιακές τους και μόνο αρμοδιότητες κατά την διαπίστωση εγκληματικών πράξεων, την σύλληψη κλπ, και στην συνέχεια η υπόθεση να παραδίδεται σε ειδικό δικαστικό σώμα για προανάκριση η προκαταρκτική εξέταση. Δεν εννοώ αυτό που κατά καιρούς εξαγγέλλεται ως «δικαστική αστυνομία» (αρκετές αστυνομίες έχουμε δεν χρειαζόμαστε άλλες), ούτε οποιοδήποτε άλλο ένοπλο και ένστολο σώμα, αλλά σώμα δικαστών με γραμματειακή υποστήριξη, με απαραίτητη προϋπόθεση το πτυχίο Νομικής και την ειδίκευση στα Ανθρώπινα Δικαιώματα, που να συντάσσει δικογραφίες, να λαμβάνει μαρτυρικές καταθέσεις, να εξετάζει τους κατηγορουμένους, να διασφαλίζει την άσκηση των δικαιωμάτων τους και στην παράσταση των συνηγόρων τους, να μεριμνά για την παροχή ιατρικής περίθαλψης σε περίπτωση που φέρουν χτυπήματα κατά την σύλληψη τους.

Η διεκδίκηση αυτή είναι απόλυτα αναγκαία για την αποδυνάμωση της αστυνομικής αυθαιρεσίας και τον περιορισμό των σκευωριών, των στημένων δικογραφιών και του «μαγειρέματος» των προανακριτικών διαδικασιών, όπως πολύ καλά γνωρίζουμε, ιδίως στις αυτόφωρες διαδικασίες.

## - Κατάργηση της Δ/νσης Εσωτ. Υποθέσεων

Η Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων της Αστυνομίας αποτελεί ένα πλυντήριο για τις ευθύνες των αστυνομικών, είτε τις ποινικές είτε τις πειθαρχικές, έναν μηχανισμό που παρεμβαίνει αμέσως μόλις εκδηλωθεί η δημόσια κατακραυγή ενάντια σε περιστατικά αστυνομικής βίας και αυθαιρεσίας, προκειμένου να χειραγωγήσει τους παθόντες και, μέσα από σκοτεινές και αδιαφανείς διαδικασίες, να οδηγήσει τους δράστες στην ατιμωρησία και την όλη υπόθεση στον τάφο της σιωπής. Οι σχετικές έρευνες, διοικητικές και προκαταρκτικές, πρέπει να ανατίθενται σε Ανεξάρτητο Υπηρεσιακό Μικτό Συμβούλιο ή σε Ειδικό Δικαστικό Σώμα, όπως αυτό που προτείνεται παραπάνω για να αντικαταστήσει την αστυνομική προανακριτική λειτουργία. Τέτοια Αρχή θα μπορούσε να είναι και ο Συνήγορος του Πολίτη, με τον Εθνικό Μηχανισμό Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας.

## - Άμεση και συνεχής πρόσβαση των παθόντων στις δικογραφίες ΕΔΕ, ποινικών διώξεων κλπ.

Η μυστικότητα της ανάκρισης τις περισσότερες περιπτώσεις δεν λειτουργεί υπέρ της

ανακάλυψης των δραστών, αλλά υπέρ του ανεξέλεγκτου των ανακρινόντων. Συχνά μάλιστα οδηγεί σε μειωμένα αποτελέσματα τις έρευνες, αφού απονεκρώνει την πρόσβαση του παθόντος στην δικογραφία, με αποτέλεσμα ο τελευταίος να μην είναι σε θέση να πληροφορηθεί το περιεχόμενο της και να παρέμβει με τα νόμιμα αποδεικτικά μέσα που διαθέτει. Η μυστικότητα λήγει με την έκδοση του πορίσματος, αλλά τότε είναι αργά. Ειδικά στις περιπτώσεις αστυνομικής βίας και αυθαιρεσίας, είναι επιβεβλημένη η αλλαγή της νομοθεσίας, ώστε οι παθόντες να έχουν συνεχή πρόσβαση στις σχηματιζόμενες ποινικές και πειθαρχικές δικογραφίες.

### **- Δικαίωμα παράστασης υποστήριξης της κατηγορίας σε δίκες αστυνομικής αυθαιρεσίας από Δικαιωματικές Οργανώσεις**

Όπως επιτρέπεται σε δίκες που άπτονται περιβαλλοντικών εγκλημάτων, και πρόσφατα και εγκλημάτων κακοποίησης ζώων, όπου δίδεται το δικαίωμα στην μεν πρώτη περίπτωση ακόμα και μεμονωμένα σε πολίτες ατομικά, στην δε δεύτερη σε φιλοζωικές οργανώσεις να παρίστανται στο δικαστήριο για την υποστήριξη της κατηγορίας εναντίον προσώπων που φέρεται ότι παραβιάζουν την παραπάνω νομοθεσία, να καθιερωθεί το ίδιο στις περιπτώσεις ανακριτικών και δικαστικών διαδικασιών που διερευνούν περιστατικά αστυνομικής αυθαιρεσίας. Το ίδιο ισχύει και για το δικαίωμα αντιφασιστικών οργανώσεων να παρίστανται ως υποστηρικτές της κατηγορίας σε δίκες για εγκλήματα με ναζιστικό κίνητρο.

### **- Δικαίωμα πρόσβασης σε οπτικοακουστικό υλικό**

Το οπτικοακουστικό υλικό το οποίο συλλέγεται από παρακολούθηση συναθροίσεων, συγκρούσεις διαδηλωτών και αστυνομίας, συλλήψεις, περιστατικά αστυνομικής βίας κλπ, πρέπει να τίθεται άμεσα στην διάθεση Ανεξάρτητης Αρχής και, μέσω αυτής, στην διάθεση των πολιτών που έχουν έννομο συμφέρον από αυτό και, σε κάθε περίπτωση, των δικαιωματικών οργανώσεων με τις αρμοδιότητες που προαναφέρθηκαν. - Απαγόρευση χρήσης χημικών και δίκυκλων και αντλιών σε διαδηλώσεις.

### **- Δικαίωμα φωτο-βίντεο αστυνομικών από διαδηλωτές**

Εξίσου σημαντικό είναι να νομοθετηθεί το δικαίωμα των διαδηλωτών να φωτογραφίζουν και να βιντεοσκοπούν τους αστυνομικούς την ώρα που ασκούν εξουσία. Είναι αυτονόητο ότι η άσκηση δημόσιας εξουσίας εκ μέρους οποιουδήποτε φορέα της δεν συνιστά προσωπικό δεδομένο αυτού, ώστε να υπόκειται σε οποιασδήποτε μορφής απαγόρευση και περιορισμό.

## **- Απαγόρευση αστυνομικών σε ώρα υπηρεσίας πλην της ένστολης φρουράς να παρευρίσκονται στο ακροατήριο δίκης**

Να απαγορευθεί σε αστυνομικούς σε ώρα υπηρεσίας, πλην της απαιτούμενης φρουράς των δικαστηρίων, να παρευρίσκονται στο ακροατήριο δίκης. Η πρακτική των αστυνομικών που πρόσφατα επισημάνθηκε επανειλημμένα στην δίκη της οικογένειας Κατή για τα περιστατικά των Σεπολίων είναι μια παλιά πρακτική, η οποία αποσκοπεί στην μείωση της χωρητικότητας του ακροατηρίου από πρόσωπα που προσέρχονται για να παρακολουθήσουν την δίκη και για να συμπαρασταθούν στους παθόντες κατηγορούμενους, στην καταγραφή και παρακολούθηση των προσώπων που βρίσκονται για να παρακολουθήσουν την δίκη, και συχνά τους προπηλακισμούς και την δημιουργία επεισοδίων σε βάρος τους.

Όμως το δικαίωμα δημοσιότητας της δίκης έχει καθιερωθεί υπέρ των πολιτών ως εκδήλωση της λαϊκής κυριαρχίας, δεδομένου ότι το δικαίωμα παρακολούθησης της δίκης συνιστά στοιχειώδες δικαίωμα ελέγχου του τρόπου λειτουργίας της δικαστικής εξουσίας και, συνεπώς, ο περιορισμός της άσκησης του από δημόσιες υπηρεσίες και, πολύ περισσότερο, κατασταλτικές δυνάμεις, αντίκειται στην φιλοσοφία της θέσπισης του και στην ουσία της λειτουργίας του, ενώ δεν προβλέπεται και ως μορφή ανακριτικής διεϊσδυσης στη νομοθεσία.

Με αυτά ολοκληρώνω τις σκέψεις μου για τον απολογισμό της χρονιάς που τελειώνει. Και όπως λέγαμε στις Αριστερές Συσπειρώσεις Φοιτητών τη δεκαετία 1980:

Έχουμε το δικαίωμα στην ελπίδα όσο εργαζόμαστε για τη βεβαιότητα που την γεννάει.  
Ας εργαστούμε λοιπόν όπως αντιστοιχεί και το 2022!

**Καλή χρονιά**

Αθήνα, 28/12/2021

**Κώστας Παπαδάκης**